

'Türilya speedwell – Biyolojik Çeşitlilik Yasası kapsamında korunan bir element'

Автор(и): Растителна защита
Дата: 19.04.2023 Брой: 4/2023

Dünyada eşsiz olan Türrill sıracıotu (*Veronica turrilliana*), Paskalya'dan önceki günlerde "Strandzha" Tabiat Parkı'nda çiçek açtı. Çok yıllık otsu bir bitkidir. Çiçekleri merkezinde açık sarı bir halka bulunan mor-mavi renktedir. Sadece Petrova Niva'nın çayırlarında "Kovaç" mevkiinde, "Sredoka" ve "Vitanovo" rezervlerinde ve Mladezhka Nehri'nin kaynakları çevresinde küçük gruplar halinde bulunur. Uzmanlar, Ulusal Tohum Gen Bankası için tohum materyali toplanarak deneysel koleksiyonlarda yetiştirilme olanaklarını inceliyor.

Strandzha'nın belirgin özelliklerinden biri, Güney-Evksin botanik-coğrafi bölgesi sınırları içinde yerel endemik türlerin son derece nadir görülmesiyle birleşen büyük relikt tür çeşitliliğidir. Türrill sıracıotu (*Veronica turrilliana* Stoj. & Stef.) da, sadece Strandzha Dağı'nda – "Strandzha" Tabiat Parkı'nın batı kesimindeki kireçtaşı

kayalıklarında ve Türkiye Cumhuriyeti sınırlarındaki Strandzha Dağı'nın bitişik bölgelerinde bulunan bu son derece nadir yerel endemiklerden biridir.

Derimsi yapraklara sahip bu nadir çok yıllık sıracaoğlu, Strandzha Dağı florası ve vejetasyonunun ilk Bulgar araştırmacıları arasında yer alan Akademisyen Nikolay Stoyanov ve Akademisyen Boris Stefanov tarafından bilim dünyasına tanıtıldı. Stoyanov ve Stefanov aynı zamanda, o zamanlar bilinen ülkedeki tüm bitki türlerini içeren ve tanımlayan Bulgaristan Florası'nın (1924) ilk tam baskısının da derleyicileridir.

Bulgar botanikçiler Stoyanov ve Stefanov, bitkinin bilimsel adını, Balkan Yarımadası florasının yanı sıra Türkiye ve Doğu Ege Adaları'nın florası üzerine de botanik çalışmalar yapan ilk araştırmacı ve yazarlardan biri olan İngiliz botanikçi William Turrill (1890–1961) onuruna vermeyi seçtiler. [Kuru kireçtaşı kayaları ve kaya çatlaklarında yaşar. Birkaç dağınık bireyden oluşan parçalanmış popülasyonlar oluşturur.

Türün ilk tanımlandığı, Malko Tırnovo'nun kuzeyindeki alan tahrip edilmiştir.

Turrill sıracaoğlu, Bulgaristan'ın Kırmızı Veri Kitabı'na, Bern Sözleşmesi'ne ve Uluslararası Doğayı Koruma Birliği'nin (IUCN) Kırmızı Listesi'ne dahil edilmiştir. Strandzha endemiği Turrill sıracaoğlu, Biyolojik Çeşitlilik Yasası kapsamında korunmakta olup, doğal ortamında toplanması veya habitatlarına zarar verilmesi için yaptırımlar öngörülmektedir.

Yazar: Müh. Ivan Kamburov, "Biyolojik Çeşitlilik" Baş Uzmanı